

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-4598

Chișinău

02 mai 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

cancelaria@maia.gov.md

ghenadie.rusu@maia.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 18-69-3866 din 10 aprilie 2023/număr unic 259/MAIA/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate întocmită în baza expertizei proiectului legii privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, inclus în pct. 4.1. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 12 file

/semnat electronic/

Șef Centru

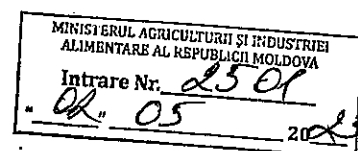
Natalia SUCEVEANU

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.05.02 08:36:06 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 229

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului legii privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare**, inclus în pct. 4.1. din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare **transpune parțial** (transpune art. 1 (1) și (3), art. 2 (1) lit. a)-e), (2)-(3) lit. a)-d), art. 3 pct. 1-6, pct. 8-28, pct. 30-33, art. 4 (2)-(4) și (7), art. 5, art. 14 (1)-(2), art. 20 (1)-(2), art. 25 (1), art. 28 (1)-(2) lit. a)-c) și e), art. 29, art. 30 (1)-(2), art. 31, art. 32, art. 33 (1)-(2) lit. a)-b) și c), (3) lit. a)-g), (4)-(6), art. 34, art. 36, art. 37 (1)-(2), art. 38, art. 39, art. 40, art. 41, art. 42, art. 43, art. 44 (1) și (4), art. 45, art. 46, art. 47, art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art. 52, art. 53, art. 54, art. 55, art. 56, art. 57, art. 58 (1)-(2), art. 59, art. 60 (2)-(3), art. 61, art. 62 (1)-(4) și (6), art. 63, art. 64, art. 65, art. 66, art. 67, art. 68, art. 69, art. 70, art. 71, art. 72, art. 73, art. 74, art. 75 (1)-(2) și (4), art. 77, art. 78, art. 81 (2)-(3), art. 82, Anexa I și Anexa IV) **Regulamentul (CE) nr. 1107/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, **CELEX: 32009R1107**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 309 din 24 noiembrie 2009, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022 / Regulation (EC) No 1107/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 concerning the placing of plant protection products on the market and repealing Council Directives 79/117/EEC and 91/414/EEC, published in the Official Journal of the European Union L 309 of 24 November 2009, as was last time amended by Commission Regulation (EU) 2022/1438 of 31 August 2022.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național are drept obiectiv principal transpunerea în legislația națională a prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1107/2009, în vederea reglementării procedurii de autorizare a produselor fitosanitare similar procedurile de autorizare existente în Uniunea Europeană. Proiectul național își propune aprobarea națională a listei substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților, prin recunoașterea listei aprobate la nivelul Uniunii Europene, precum și reglementarea detaliată a procedurilor de autorizare a produselor fitosanitare, în vederea introducerii acestora pe piața Republicii Moldova.

Menționăm că, proiectul național reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației naționale cu legislația UE în domeniul produselor fitosanitare, ori proiectul își propune excluderea normelor referitoare la produsele fitosanitare din Legea nr. 119/2004 cu privire la

produsele de uz fitosanitar și fertilizanților și reglementarea acestora printr-un act normativ separat. Legea nr. 119/2004 este un act național armonizat, care a asigurat transpunerea prevederilor art. 3 și 59 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, precum și art. 1 și 3 din Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (Text cu relevanță pentru SEE).

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii Regulamentului CE 2009/1107:

- Stabilește scopul, obiectul și domeniul de aplicare al legii în ceea ce privește introducerea acestora pe piață a produselor fitosanitare (art. 1 (1) - (2), art. 2 (1) lit. a) - e), (2) și (3) lit. a) - d) din proiectul de lege);
- Definește noțiunile relevante domeniului reglementat, cum ar fi: „adjuvanți”, „agenți fitoprotectori”, „agenți sinergici”, „autoritate competentă de eliberarea autorizației”, „bune practici de laborator”, „bune practici experimentale”, „bune practici fitosanitare”, „grupuri vulnerabile”, „impuritate”, „introducere pe piață”, „mediu”, „metabolit”, „metode nechimice”, „microorganisme”, „organisme modificate genetic”, „produse vegetale”, „preparate”, „producător”, „protecția datelor”, „publicitate”, „scrisoare de acces”, „seră”, „stat raportor”, „substanță potențial periculoasă”, „substanțe”, „teste și studii”, „titularul autorizației”, „tratament administrat după recoltare”, „reziduuri”, „utilizare minoră”, „utilizator profesionist”, „zonă” (art. 4 din proiectul de lege);
- Instituie cerințe și condiții cu privire la aprobarea substanțelor active, substanțe de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților conform listei aprobate la nivel UE (art. 5 (1) - (7), art. 6 (1) - (4) și art. 7 din proiectul de lege);
- Prevede cerințe privind autorizarea și procedura introducerii pe piață a produsului fitosanitar, precum și cerințe referitor la informarea și utilizarea produselor fitosanitare (art. 8 (1) - (2) lit. a) - d), art. 9 (1) lit. a) - i), (2) - (6), art. 10 (1) lit. a)-d), (2), art. 11 (1)-(3) lit. a)-c), (4) lit. a)-i), art. 12 (1)-(2), art. 13 (1)-(2) lit. a)-c), (3) lit. a)-g), (4)-(6), art. 14 (1)-(2) lit. a)-c), art. 15 (1)-(6), art. 16 (1)-(2), art. 17 (1)-(3), art. 18 (1) lit. a)-c), (2)-(3), art. 19 (1) lit. a)-c), (2), art. 20 (1)-(2) lit. a)-d), art. 21 (1) lit. a)-d), (2), art. 22 (1)-(2) lit. a)-e), (3)-(6), art. 23 (1)-(3), art. 24 (1)-(3), art. 25, art. 26 (1) lit. a)-e), (2)-(4), art. 27 (1)-(2), art. 28 (1)-(4), art. 29 (1) lit. a)-d), (2)-(6), art. 30 (1)-(2) lit. a)-d), (3)-(10), art. 31 (1)-(3) lit. a)-c), (4) lit. a)-i), (5)-(1), art. 32 (1)-(3), art. 33 (1)-(5), art. 34, art. 35 (1)-(4), art. 36 (1) lit. a)-h), (2)-(3) din proiectul de lege);
- Stabilește norme referitor la introducerea pe piață și utilizarea adjuvanților (art. 37 (1) - (2) din proiectul de lege);
- Instituie reglementări cu privire la protecția și utilizarea în comun a datelor (art. 38 (1) lit. a)-b), (2)-(3), art. 39 (1) lit. a)-b) și (2), art. 40 (1)-(3), art. 41 (1)-(5) din proiectul de lege);
- Stabilește dispoziții cu privire la accesul comun la informații și asigurarea confidențialității pentru anumite informații (art. 42 (1)-(2) lit. a)-g), (3) lit. a)-e) (i), (ii), f), (3) din proiectul de lege);
- Instituie obligații cu referire la procedura de ambalare, etichetare și publicitatea făcută produselor fitosanitare și adjuvanților (art. 43 (1)-(3), art. 42 (1)-(3), art. 45 (1)-(6) din proiectul de lege);

- Prevede norme cu privire la asigurarea și păstrarea evidențelor produselor fitosanitare (art. 46 (1)-(4) și art. 47, din proiectul de lege);
- Stabilește dispoziții referitor la instituirea măsurilor de urgență (art. 48, art. 49, art. 50 (1)-(2) din proiectul de lege);
- Prevede norme cu privire la aplicarea sancțiunilor – răspunderea civilă, contravențională și penală, taxe, autoritățile competente responsabile, documente orientative și măsuri de punere în aplicare (art. 51, art. 52, art. 53 (1)-(2) lit. a)-b), art. 54 (1)-(3), art. 55, art. 56 lit. a)-b), din proiectul de lege);
- Reglementează dispoziții tranzitorii și finale referitor la măsurile tranzitorii, derogările acordate pentru agenți fitoprotectori, agenți sinergici coformulanți și adjuvanți, clauza de reexaminare (art. 57 (1)-(5), art. 58 (1)-(2), art. 59, din proiectul de lege);
- Stabilește zonele pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor menționate la art. 4 prin definiția „zona” (Anexa nr. 1 din proiectul legii);
- Instituie norme privind evaluarea comparativă a produselor fitosanitare conținând substanțe susceptibile de înlocuire în temeiul art. 29 (Anexa nr. 2 din proiectul de lege).

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Politicii europene în domeniul fitosanitar*, pe segmentul legislativ *introducerea pe piață a produselor fitosanitare*.

Din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță directă dispozițiile *Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009* privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului.

Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 are ca obiectiv principal stabilirea normelor de autorizare a vânzării, utilizării și controlului produselor fitosanitare în Uniunea Europeană (UE) și recunoașterea principiului precauției. De asemenea, acesta conține norme privind produsele fitosanitare care conțin substanță activă cu respectarea următoarelor caractere: să fie eficiente, nu prezintă nici un efect nociv imediat sau în timp asupra sănătății umane, nu au efecte inacceptabile asupra plantelor sau asupra mediului și nu provoacă suferințe sau dureri inutile vertebratelor. În acest scop, actul UE prevede reglementări cu privire la Comisia Europeană sau autoritatea națională competentă din fiecare stat membru al UE să poată aplica criterii și restricții, prevede tipul de preparat, modalitatea și condițiile de utilizare, atunci când aprobă o substanță activă sau autorizează utilizarea unui produs de protecție a plantelor, stabilește procedura cu referire la cererile pentru aprobarea unei substanțe active, însoțite de informațiile științifice necesare, trebuie să fie înaintate autorităților naționale, acestea dispun de un termen de 12 luni pentru examinarea cererii, care este apoi revizuită de statele membre și de Autoritatea Europeană pentru Siguranță Alimentară, totodată prevede dispoziții ce vizează titularii unei autorizații de utilizare a unui produs fitosanitar într-un stat membru și pot recurge la procedura de recunoaștere reciprocă pentru a solicita utilizarea acestuia în alt stat membru.

Din momentul adoptării și până în prezent, Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 a fost supus mai multor modificări succesive¹, care au avut în vedere următoarele : Anexa I privind definirea zonelor pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor menționate la articolul 3 alineatul (17), eliminarea art. 76 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, modificarea art. 68 cu înlocuirea la primul paragraf cu textul că statele membre raportează în fiecare an, pînă la 31 august referitor la obiectul și rezultatele controalelor oficiale efectuate în vederea verificării conformității cu prezentul regulament, eliminarea literei (n) de la art. 78 (1), modificarea Anexei II, cu înlocuirea la pct. 5 cu textul care este intitulat cu denumirea – „Substanțe active cu risc redus”, la subpct 5.1. denumit „Substanțe active altele decât microorganismele” unde sunt enumerate anumite condiții, subpct. 5.2. este notificat sub denumire de „Microorganisme” care la fel stabilește anumite reglementări pe domeniu la pct. 5.2.1. și 5.2.2., modificarea Anexei II la pct 3.6.5. și 3.8.2. în ceea ce privește completări aduse la substanța activă, unui agent fitoprotector sau la agent sinergic, art. 2 (1) lit. b) se înlocuiește cu următorul text care stabilește informația cu privire la influențarea proceselor vitale ale plantelor, art. 3 se completează cu pct. 34 și definește o nouă noțiune cu denumirea „biostimulator al plantelor”, art. 80 se completează cu alin. 8 care prevede modalitatea și procedura de acordare a autorizației în temeiul art. 31 (1) și art. 3, pct. 34, art. 7 la alin. 1 și 3 se înlocuiește textul cu completarea informațiilor referitor la aprobarea și depunerea cererilor, modificarea art. 10 cu privire la accesul publicului la dosare, modificarea art. 15 alin. 1 care prevede modalitatea de depunere a cererii de către producătorul substanței active, modificarea art. 16 privind accesul public la informațiile din cererea de reînnoire, modificarea art. 63, la alin. (1)-(3) în partea ce ține de confidențialitatea informațiilor, modificarea Anexei III privind lista coformulanților care nu pot intra în compoziția produselor fitosanitare, astfel cum se prevede la articolul 27 (1), modificarea Anexei II la următoarele prevederi: înlocuirea pct. 3.1 lit. b) cu informația privind reziduurile din produsele alimentare și din hrana pentru animale, pct. 3.4 se înlocuiește cu informația – „Compoziția substanței active, a agentului fitoprotector sau a agentului sinergic” și este completat cu subpct. 3.4.1-3.4.4., pct. 3.5. se înlocuiește cu textul – „Metode de analiză” completat cu subpct. 3.5.1.-3.5.5., după subpct 3.6.5. se adaugă un nou subpct. 3.6.6 suplimentat cu lit. a) și b), pct. 5.2. se modifică în ceea ce privește aplicarea normelor cu privire la „microorganisme” completat cu subpct. 5.2.1.-5.2.2.

Transpunerea și implementarea Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova, ce rezultă din prevederile art. 176 din Capitolul 4 „Măsuri sanitare și fitosanitare”, precum și din Anexa XXIV-B, „Lista legislației uniunii care urmează a fi apropiată de către RM”, Secțiunea 6 – Domeniul fitosanitar al Titlului V al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

¹ Regulamentul (UE) nr. 518/2013 al Consiliului din 13 mai 2013, Regulamentul (UE) nr. 652/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014, Regulamentul (UE) 2017/625 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2017, Regulamentul (UE) 2017/1432 al Comisiei din 7 august 2017, Regulamentul (UE) 2018/605 al Comisiei din 19 aprilie 2018, Regulamentul (UE) 2019/1009 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019, Regulamentul (UE) 2019/1381 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019, Regulamentul (UE) 2021/383 al Comisiei din 3 martie 2021, Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022.

Menționăm că, *Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 a constituit anterior obiect al transpunerii în legislația națională de profil prin :*

- Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți (transpune art. 3 și 59 din Regulamentului (CE) nr. 1107/2009);
- Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice (transpune art. 1-3, 28, 29, 31, 33, 40 și 44 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009).

a) Analiza comparativă a transpunerii Regulamentului (CE) nr. 1107/2009

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (CE) nr. 1107/2009, menționăm cu titlu general că, proiectul național, reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură **transpunerea parțială** a actului UE, conform constatărilor de mai jos.

Astfel, proiectul de lege, la art. 1, alin. (1) - (2), art. 3 (1) lit. a)-e), (2), și (3) lit. a)-d) stabilește scopul, obiectul și domeniul de aplicare a legii în ceea ce privește introducerea acestora pe piață a produselor fitosanitare similar art. 1 (1) și (3) și art. 2 (1) lit. a)-e), (2), (3) lit. a)-d) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Art. 4 din proiectul legii definește noțiunile relevante domeniului, cum ar fi : „adjuvanți”, „agenți fitoprotectori”, „agenți sinergici”, „autoritate competentă de eliberarea autorizației”, „bune practici de laborator”, „bune practici experimentale”, „bune practici fitosanitare”, „grupuri vulnerabile”, „impuritate”, „introducere pe piață”, „mediu”, „metabolit”, „metode nechimice”, „microorganisme”, „organisme modificate genetic”, „produse vegetale”, „preparate”, „producător”, „protecția datelor”, „publicitate”, „scrisoare de acces”, „seră”, „stat raportor”, „substanță potențial periculoasă”, „substanțe”, „teste și studii”, „titularul autorizației”, „tratament administrat după recoltare”, „reziduuri”, „utilizare minoră”, „utilizator profesionist”, „zonă” conform noțiunilor corespondente prevăzute de art. 3, pct. 1 - 6, 8 - 28 și 30 - 33 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Art. 5 (1)-(7), art. 6 (1)-(4) și art. 7 din proiectul de lege instituie cerințe și condiții cu privire la aprobarea substanțelor active, substanțe de bază, agenți fitoprotectori, agenți sinergici și coformulanți în conformitate cu prevederile art. 4 (1) - (2) lit. a) - b), (3) lit. a) - e) (i), (ii), (iii), (4) - (5), (7), art. 14 (1)-(2) și art. 27 (1) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

În vederea implementării prevederilor art. 5 și art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul legii, la art. 5, alin. (1), instituie reglementări referitor la condițiile și restricțiile privind criteriile de aprobare și utilizare a substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților.

Art. 6, alin. (1) - (2) din proiectul legii implementează dispozițiile art. 20 (2) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, care stabilește norme cu privire la Regulamentul de reînnoire.

Art. 5 din proiectul legii asigură transpunerea dispozițiilor art. 25 (1) - (2) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, instituind dispoziții privind aprobarea agenților fitoprotectori și a agenților sinergici.

Art. 8 (1)-(2) lit. a)-c) și e) din proiectul legii asigură transpunerea prevederilor art. 28 (1)-(2) lit. a)-c) și e) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, în ceea ce privește procedura de autorizare a introducerii pe piață și a utilizării.

În conformitate cu prevederile de la art. 29 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul legii, la art. 9, instituie cerințe de autorizare a introducerii pe piață.

Proiectul legii stabilește, la art. 13, alin. (1)-(2) lit. a)-c), (3) lit. a)-g), (4)-(6), art. 14, art. 15 și art. 16 alin. (1)-(2), dispoziții cu privire la procedura de acordare a cererii de autorizare sau de modificare a autorizației, excepții de la prezentarea studiilor, examinarea cererii pentru autorizare, precum și termenul de examinare în acord cu prevederile art. 33 (1)-(2) lit. a), c)-d) (3) lit. a)-g), (4)-(6), art. 34, art. 36 și art. 37 (1)-(2) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Potrivit art. 38 (1)-(2) și (3), prima teză din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul legii reglementează în art. 17, alin. (1)-(3) normele privind evaluarea echivalenței în temeiul articolului 9 alineatul (1) lit. b) echivalent cu art. 29 (1) lit b) din actul UE.

Art. 18, alin. (1) lit. a) - d) și alin. (2)-(3) din proiectul legii asigură transpunerea dispozițiilor art. 39 (1) lit. a)-d), (2) și (4) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, referitoare la prezentarea raportului, dosarul administrativ și schimbul de informații cu privire la cererile de autorizare.

În acord cu prevederile art. 40, art. 41, art. 42, art. 43, art. 44 (1) și (4) și art. 45 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, art. 19, art. 20, art. 21, art. 22 și art. 23 (1)-(3) și art. 24 din proiectul legii stabilește dispoziții cu privire la recunoașterea, autorizarea, procedura, reînnoirea, retragerea și modificarea autorizațiilor, precum și revocarea sau modificarea autorizației la cererea titularului.

Art. 25 din proiectul de lege implementează dispozițiile art. 46 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, care prevede norme cu referire la perioada de grație.

În conformitate cu prevederile de la art. 47, art. 48 și art. 49 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege, la art. 26, art. 27 și art. 28, stabilește dispoziții cu privire la introducerea pe piață a produselor fitosanitare cu risc redus, introducerea pe piață și utilizarea produselor fitosanitare conținând organisme modificate genetic și introducerea pe piață a semințelor tratate.

Proiectul de lege, stabilește la art. 29, dispoziții cu privire la evaluarea comparativă a produselor fitosanitare conținând substanțe susceptibile de înlocuire în concordanță cu prevederile art. 50 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Art. 30 din proiectul de lege implementează prevederile art. 50 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, cu referire la extinderea autorizației pentru utilizări minore.

În corespundere cu dispozițiile art. 52 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege prevede la art. 31, norme cu privire la comerțul paralel.

Proiectul de lege, la art. 32, instituie cerințe pentru situații de urgență în domeniul protecției plantelor, în conformitate cu prevederile art. 53 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

În conformitate cu art. 54 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege prevede la art. 33, norme cu privire la cercetare și dezvoltare.

Potrivit art. 55 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege stabilește la art. 34, dispoziții referitor la utilizarea produselor fitosanitare.

Art. 35 din proiectul de lege asigură transpunerea prevederilor art. 56 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, care prevede norme privind potențialele efecte dăunătoare sau inadmisibile ale produselor fitosanitare.

În corespundere cu dispozițiile art. 57 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, art. 36 din proiectul de lege instituie obligația de a asigura accesibilitatea informației.

În conformitate cu prevederile de la art. 58 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege, la art. 37, prevede norme cu privire la introducerea pe piață și utilizarea adjuvanților.

Proiectul de lege, la art. 38, în corespundere cu prevederile art. 59 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, stabilește regimul de protecție al datelor.

Art. 39, art. 40, art. 41 din proiectul de lege prevede norme cu privire la lista rapoartelor privind testele și studiile, norme generale pentru evitarea repetării testelor și utilizarea în comun a testelor și studiilor efectuate pe animale vertebrate în corespundere cu prevederile art. 60 (2) lit. a) - b) și (3); art. 61, art. 62 (1)-(4) și (6) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Art. 43, art. 44, art. 45 din proiectul de lege instituie obligații cu referire la procedura de ambalare, prezentare, etichetare și publicitatea făcută produselor fitosanitare și adjuvanților în acord cu prevederile art. 64, art. 65, art. 66, din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Potrivit art. 67 și art. 68 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, proiectul de lege stabilește la art. 46 și 47, norme cu privire la asigurarea și păstrarea evidențelor a produselor fitosanitare, precum și efectuarea controalelor oficiale și monitorizare.

Art. 48, art. 49 și 50 din proiectul de lege stabilesc dispoziții referitoare la instituirea măsurilor de urgență în corespundere cu art. 69, art. 70 și art. 71 din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Proiectul de lege, la art. 51, art. 52, art. 53 (1)-(2) lit. a)-b), art. 54 (1)-(3), art. 55, art. 56 lit. a)-b) prevede norme cu privire la aplicarea sancțiunilor – răspunderea civilă, contravențională și penală, aplicare de taxe; autoritățile competente responsabile; documente orientative și măsuri de pune în aplicare în acord cu prevederile art. 72, art. 73, art. 74, art. 75 (1)-(2) și (4), art. 77 și 78 (1) lit. a)-m), din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

În conformitate cu art. 58 (1)-(2) și art. 59 din proiectul de lege, sunt stabilite derogările acordate pentru agenți fitoprotectori, agenți sinergici coformulanți și adjuvanți, clauza de reexaminare în conformitate cu prevederile art. 81 (2)-(3) și art. 82, din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Anexa nr. 1 din proiectul legii stabilește zonele pentru autorizarea produselor de protecție a plantelor menționate la art. 4, prin definiția „zona” în corespundere cu Anexa I din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

Anexa nr. 2 din proiectul de lege prevede norme privind evaluarea comparativă a produselor fitosanitare conținând substanțe susceptibile de înlocuire în temeiul art. 29, care a asigurat transpunerea Anexei IV, în temeiul art. 50, din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

b) Aspecte conceptuale

Din punct de vedere conceptual, prevederile Capitolului II din proiectul național, care se referă la aprobarea substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților sunt distincte de cele din actul UE. Astfel, actul UE prevede procedura detaliată de aprobare a substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților în Capitolul II, reglementează procedura și criteriile de aprobare a substanțelor active, agenților fitoprotectori și a agenților sinergici în conformitate cu capitolul II în Anexa II și reflectă lista expresă a coformulanților care nu pot intra în compoziția produselor fitosanitare, astfel cum se prevede la articolul 27 (1) în Anexa III. Actul național a optat pentru o abordare specială și simplificată – cea de recunoaștere automată de către autoritatea națională competentă de elaborare a politicilor a listei substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților, aprobate la nivelul UE. O abordare similară a fost reținută și pentru coformulanți, prin recunoașterea automată a listei coformulanților neacceptați la nivelul UE printr-un act al autorității competente de elaborare a politicilor. În contextul acestei modalități de reglementare, prin recunoașterea la nivel național a aprobării substanțelor active, substanțelor de bază, agenților fitoprotectori, agenților sinergici și coformulanților aprobate la nivelul UE se justifică nepreluarea prevederilor detaliate din Capitolul II, Anexa II și III din actul UE.

c) Obiecții privind compatibilitatea cu Regulamentul (CE) 1107/2009

Examinând proiectul național prin prisma actului UE, expunem următoarele:

- Cu referire la noțiunile de ”autoritate competentă de elaborare a politicilor” și ”autoritate competentă de eliberare a autorizației” din art. 4 și art. 54 ale proiectului național, constatăm o implementare parțială a actului UE, ori acesta reclamă desemnarea expresă a autorităților naționale, prin nominalizarea acestora. Actul național le identifică doar generic, la nivel funcțional, fără a indica concret autoritățile naționale cu competențele respective;
- Nu este clară valoarea juridică a alin. (5) din art. 9 al proiectului național, care are un caracter declarativ, nefiind stabilite condițiile și situația de fapt la care se aplică art. 58 din proiect;

- Art. 10, alin. (1) din proiectul național, care se referă la autorizațiile provizorii, stabilește valabilitatea autorizației provizorii la "maximum 2 cicluri de vegetație", ori art. 30 (1) din actul UE face referință la "maximum 3 ani", nefiind clar dacă acestea perioade sunt convergente în durată;
- Cu referire la art. 13, alin. (3), lit. e) din proiectul național, care asigură transpunerea art. 33 (3) (e) din actul UE, menționăm că actul UE operează cu o trimitere la Regulamentul 396/2005, act național care a fost transpus la nivel național prin HG nr. 1191/2010, respectiv, trimiterea din proiect se face la acest act național;
- Cu referire la art. 22, alin. (3) din proiectul național, care se referă la verificarea de către autoritate a îndeplinirii condițiilor și restricțiilor prevăzute de actele UE de aprobare a substanțelor active, agenților fitoprotectori, etc., menționăm că o asemenea abordare este contrară mecanismului național de armonizare legislativă, stabilit de Legea nr. 100/2017 și HG nr. 1171/2018. Astfel, potrivit acestuia, actele UE nu sunt aplicabile direct, ci necesită o transpunere la nivel național. În acest context, pentru corectitudinea normei, recomandăm completarea după cuvântul "aprobării" cu sintagmele "transpuse prin acte normative naționale";
- Art. 23 din proiectul național, care se referă la modificarea sau retragerea autorizației, nu a transpus prevederile de la art. 44 (2) și (3) lit. a) - e) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009, care se referă la temeiurile de retragere/modificare a autorizației;
- Cu referire la art. 43, alin. (3) și art. 44, alin. (1) din proiectul național, atragem atenția că actul normativ la care se face referință – Regulamentul privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor nu este în vigoare, fiind doar o acțiune normativă planificată prin PAG 2023;
- Cu referire la art. 51 - 53 din proiectul național, care se referă la sancțiuni și taxe, constatăm o transpunere necorespunzătoare a prevederilor art. 72 - 74 din actul UE, prin metoda de copiere directă. Astfel, această abordare este greșită, urmând că sancțiunile să fie stabilite nemijlocit în legislația penală, contravențională sau civilă a Republicii Moldova, iar în ceea ce privește taxele, acestea fie urmează a fi stabilite în acest act normativ, fie în unul special, fie doar prevăzută competență Guvernului de a adopta un act normativ aferent taxelor de autorizare a produselor fitosanitare;
- În denumirea Anexei I la proiectul național, sintagma "zonelor comunitare" se va substitui cu "zone UE", potrivit terminologiei actuale. De asemenea, se va examina oportunitatea păstrării Regatului Unit în Zona B – Centru, ori acesta nu mai are calitatea de stat membru al UE;
- De asemenea, o serie din prevederi naționale (art. 11, alin. (4); art. 12, alin. (2); art. 20, alin. (2); art. 23, alin. (1); art. 25; art. 30, alin. (3); art. 33, alin. (1) și (5); art. 42, alin. (1); etc.), chiar dacă asigură transpunerea literală a normelor UE corespundente, necesită o revizuire, ori acestea au un caracter discreționar, lăsând la latitudinea autorității adoptarea unui sau altui tip de comportament/decizie. Astfel, cu referire la acestea, cuvântul "poate" se va substitui cu "va".

d) Prevederi ale Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 non aplicabile

O serie de dispoziții ale actului UE nu constituie obiect al transpunerii, întrucât stabilesc norme care vizează obligații specifice pentru statele membre ale Uniunii Europene, Comisia Europeană, alte autorități competente, sau reflectă alte prevederi specifice, care nu pot fi implementate la moment de către Republica Moldova în calitate de stat candidat la aderarea UE sau, *per general*, nu pot fi transpuse, după cum urmează: art. 28 (2) lit. d), „Autorizarea introducerii pe piață și a utilizării”, art. 30 (3) „Autorizații provizorii”, art. 33 (2) lit. b) „Cererea de autorizare sau de modificare a autorizației”, art. 35 „Statul membru care examinează cererea”, art. 37 (3) „Termenul de examinare”, art. 38 (3) teza 2, (4)-(5) „Evaluarea echivalenței în temeiul articolului 29 alineatul (1) litera (b)”, art. 39 (3) „Prezentarea raportului și schimbul de informații cu privire la cererile de autorizare”, art. 56 (3) teza 2 „Informații privind potențialele efecte dăunătoare sau inadmisibile”, art. 60 (1) „Lista rapoartelor privind testele și studiile”, art. 62 (5) „Utilizarea în comun a testelor și studiilor efectuate pe animale vertebrate”, art. 71 (2) „Alte măsuri de urgență”, art. 72 teza 2 „Sancțiuni”, art. 75 (5) „Autoritatea competentă”, art. 78 (2)-(3) „Modificări și măsuri de punere în aplicare”, art. 79 „Procedura comitetului”, art. 80 „Măsuri tranzitorii”, art. 83 „Abrogare”, art. 84 „Intrarea în vigoare și aplicarea”, Anexa V „Directive abrogate și modificările lor ulterioare, astfel cum se prevede la articolul 83”.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Cu referire la clauza de armonizare a proiectului de Lege, aceasta nu corespunde cerințelor prevăzute în pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 (în continuare Regulament). Astfel, aceasta urmează a fi inclusă după clauza de adoptare a proiectului de act și expusă în următoarea redacție:

Prezenta lege transpune parțial (transpune art. 1 (1) și (3), art. 2 (1) lit. a)-e), (2)-(3) lit. a)-d), art. 3 pct. 1-6, pct. 8-28, pct. 30-33, art. 4 (2)-(4) și (7), art. 5, art. 14 (1)-(2), art. 20 (1)-(2), art. 25 (1), art. 28 (1)-(2) lit. a)-c) și e), art. 29, art. 30 (1)-(2), art. 31, art. 32, art. 33 (1)-(2) lit. a)-b) și c), (3) lit. a)-g), (4)-(6), art. 34, art. 36, art. 37 (1)-(2), art. 38, art. 39, art. 40, art. 41, art. 42, art. 43, art. 44 (1) și (4), art. 45, art. 46, art. 47, art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art. 52, art. 53, art. 54, art. 55, art. 56, art. 57, art. 58 (1)-(2), art. 59, art. 60 (2)-(3), art. 61, art. 62 (1)-(4) și (6), art. 63, art. 64, art. 65, art. 66, art. 67, art. 68, art. 69, art. 70, art. 71, art. 72, art. 73, art. 74, art. 75 (1)-(2) și (4), art. 77, art. 78, art. 81 (2)-(3), art. 82, Anexa I și Anexa IV) Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului, CELEX: 32009R1107, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 309 din 24 noiembrie 2009, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022.

b) Obiecții privind Nota Informativă

Pentru a respecta cerințele prevăzute la Anexa nr. 1 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, precum și pct. 26 din Regulamentul nr. 1171/2018, compartimentul 3 din NI urmează a fi completat cu informația privind: actul UE transpus și gradul de transpunere, în speță, informația că prezentul proiect asigură transpunerea parțială a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 și mențiunea privind întocmirea Tabelului de concordanță. De asemenea, compartimentul 9 va fi completat cu date despre concluziile expertizei de compatibilitate.

c) Obiecții privind tabelul de concordanță

1. Tabelul de concordanță al proiectului național se va revedea prin indicarea la rubrica 1 a titlului actului UE, inclusiv, și a celei mai recente modificări a actului UE care constituie obiect al transunerii, prin precizarea tipului, numărului și a datei de adoptare a actului UE de modificare, în speță, Regulamentul (UE) 2022/1438 al Comisiei din 31 august 2022 de modificare a anexei II la Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește criteriile specifice de aprobare a substanțelor active constând în microorganisme (Text cu relevanță pentru SEE);
2. În rubrica 4 a Tabelului de concordanță se va insera textul integral al **Anexei II** cu privire la „Procedura și criteriile de aprobare a substanțelor active, agenților fitoprotectori și a agenților sinergici în conformitate cu capitolul II”, precum și al **Anexei III** care reglementează Lista coformulanților care nu pot intra în compoziția produselor fitosanitare, astfel cum se prevede la articolul 27 (1) din actul UE;
3. În compartimentul 5 urmează a fi inserată noțiunea de „organisme dăunătoare” de la art. 3, pct. 7, din actul UE;
4. Remarcăm trimiteri eronate de transpunere a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 în ceea ce privește corespondentul național al prevederii UE în Tabelul de concordanță. Astfel, de exemplu, normele art. 20 al actului UE au fost transpuse prin art. 6 alin (2) și (3) și nu prin art. 5 (1) al proiectului de lege;
5. În Compartimentul 6, pentru prevederile art. 28-34, art. 36, art. 38-43, art. 45-57, art. 59-74, art. 77-78, art. 82, din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 urmează a fi indicat corect calificativul „compatibil” și nu „parțial compatibil”.

Totodată, se va ține cont de omisiunile de transpunere constatate în compartimentul II al Declarației de compatibilitate, cu ajustarea și modificarea, după caz, a gradului de transpunere în tabelul de concordanță.

De asemenea, se menționează că, în contextul în care actul normativ reglementează aspecte din domeniul fitosanitar, în conformitate cu pct. 33 din Regulament, pentru actele normative emise, aprobate sau adoptate ce reglementează domeniul sanitar, fitosanitar, al bunăstării animalelor sau oricare alt domeniu identificat drept prioritar de Uniunea Europeană, Tabelul de

concordanță (care urmează a fi tradus în limba engleză și remis părții UE, în acord cu dispozițiile pct. 54 din Regulamentul) de a fi remis Cancelariei de Stat pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.

IV. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, în scopul armonizării progresive a legislației naționale la legislația UE, potrivit angajamentelor asumate în calitate de stat candidat la aderarea UE, se va asigura revizuirea proiectului și documentelor anexate prin prisma obiecțiilor și propunerilor enunțate în prezenta Declarație de compatibilitate.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Igor IGNAT, consultant principal

Email: igor.ignat@gov.md

Tel: 022-250-576

Ignat